

Meie Aeg

N° 7 1938

J l u s a l a j a l

Ilus aeg on saabunud pikkade ja helgete päevade ning valgete öödega. Ilus aeg, kus on palju päikest ja palju lilli. Kõikjal keeb elu, loodus on tulvil kasvatavat jõudu. Päikese kuldseid teri on külluses külvatud üle väljade ja vete, ning neid peegeldub mänglevais laineteharjus ja tuhandevarjundilisis metsade kangais. Päeva palavas lõomas ja heledas valguses helgivad putukate hõbedased tiivad, hiilgavad nende mitmevärvilised kilbid. Vaikses tuuleõhus kohiseb mets. Ilu on palju. Kadunud on karmus ning häda. Igatsused on täitunud. Suvi on käes. Rõõmsana naeratab nagu vastu päikesele.

Sageli me pole harjunud vaatlema ilu. Elu hallus kipub röövima selle õnne, mida võiksime omada vabas looduses. Hetkekski unustades oma mured, me näeksime kaunidust kõikjal. Me näeksime seda uue päeva saabudes. Koidu kumades näeksime pärleid õitel ja lehtedel, — kastetilku, mis on puhtamad kõige paremini destilleeritud veest. Me näeksime majesteetliku päikeseketta tõusmist üle horisondi, kuuleksime jaheda tuule algava päeva eest põgenemisel kohinat puuladvus, tunneksime kerget hommikuõhku puudutamas nagu.

Ja õhtu ilu tungiks meile sügavasti hinge. Kui loojuv päike saadab viimased kiired puude kroonidele, kui laieneb ehapuna läänetaevas ja kõik meie ümber vaikib, siis tuletab see meele kadunud paradiisis öeldud ütlust: „Ja vaata, see kõik oli väga hea.“

Nii palju on veel ilu looduses, kuigi aegade möödudes on röövitud talt palju. Tal pole enam täiuslik, nagu ilmus suure meistri käte alt, aga kõik temas tunnistab veel täiuslikkuse jälgi.

Kogu looduses valitseb kooskõla. Siin pole midagi juhuslikku, vaid on rajatud kindlatele looduse seadustele. Ta arendamine pole võtnud väär-suunda, mis oleks viinud paratamatule kokkuvarisemisele. Kõik toimub kindla korra järele. Maa sisaldab aineid, mida vajab kasvamiseks taim. Mis oleks sellest aga kasu, kui puuduks niiskus. Suurepärase pilverünkad taeva laotusel hoolitsevad aga selle eest. Ent kujutage ette olukorda, kui kõik allasadav vesi jääks seisma maapinnale. Me ei oskaks siis enam elada. Juba siis, kui sajab ränka vihma ja vesi voolab, toob see kaasa katastroofe ja üleujutusi. See on looduse seadus, et maapind kisub endasse vee ja saadab edasi põhjavee kaudu merre. Aga suur on see Looja, kes lõi sääraseid suurepäraseid seadused ja asetas tarka ringkäiku kogu looduse. Midagi pole siin üleaarust. „Kui võib tarkusega ülemaist pilvedest jutustada? Ja kes võib taeva lähkrid

välja valada, kui põrmu kastetakse? Ons vihmala isa? Ehk kes on kastepiisakesed sünnitanud? Kus on tee, kus valgus aset on? Ja kus on pimeduse paik?“ Iob 38, 37. 28. 24. Kõigele sellele on üks lahendus: „Kui ma, (Jumal), tema pärast oma kindla seadmise tegin ja temale poomid ja ukсед panin.“ Iob 38, 10.

Või mõelge looduse paljunemisele. Tuhandeid ja tuhandeid elusid tärkab igapäev. Seemnes pesitseb elu, mis vajab vaid toitu, et areneda suureks puuks; munast kasvab välja linnupoeg, omab keha, udusuled, seedeorganid — kõik, mis vajab täisõiguslik maailmakodanik, et elada, olla kaitstud külma eest ja kasvada. Midagi pole väär, midagi pole üleaarust.

Kui talv saabuks kas või paar kuud varem, hävineks kogu saak. Kui meil poleks äkki enam ööd, ei hingaks taimed enam hapnikku, närbuksid nad päikese kuumuses, inimene ei saaks korraliku puhkust — kõik tormaks hävimise poole.

Ilus on see maailm, kus elame. Ilus on päev, ilus on töö, ilusad on aastajaad, ja kogu loodus on täis ilu!

Selle ilu keskel on siiski ka ebakõla. Õilis on inimene, kelle hinges on rahu ja kooskõla. Kui tihti aga mässab seal. Kui tihti just inimeste kurjad tunded lõikavad valusast looduse harmooniasse. Inimene on õppinud tungima suurde ja väikesesse kosmosesse, ta teab maailmkondade seadusi, ta uurib kõige väiksemate pisikute elu-avalduisi, kuid ta ise on jäänud endale tundmatuks. Ta näeb teiste elu ja teab, kuidas teised ei peaks elama, aga ta ei suuda sageli aru anda omaenda tegevusest. Nii mõnigi kord oleme madalate tungide valitseda. Ei suuda vabaneda allakiskuvatest mõjudest. Inimene on lähtunud seisukohast, et kõik peab kuuluma talle. Kuna loodus annab kõik teiste teenimiseks, siis inimese hingest õhkub alatut egoismi. Me ei hinda oma kaasinimesi, rääkimata siis veel nende armastamisest. Kui pole suutnud ohjeldada oma viha kohe selle alguses, siis ta kasvab üle meie vaimsete jõudude, ja pole siis ime, kui hiljem sellest kujuneb tapmine. Kui me ei suuda maha suruda kadedust nende vastu, kellel läheb paremini, siis varsti me pole enam peremehed enda üle. Kuid kes armastab meid, kui oleme vihased ja kadedad? Sellest väikesest algusest kasvab suur tuli. Rahvad on vihaseks saanud ja seepärast ka paljudes kohtades mürisevad kahurid.

Õnnetud on inimesed oma jõuetuses. Kui paljud peavad ütlemas: „Me ei suuda enam armastada!“ Ja nii mõnigi on sellele otsusele jõu-

des teinud lõpuarve eluga. Kust leida rahu, ha-
lastust ja armu?

Hea on, kui jõutakse selle küsimuseni. Hoo-
pis teine vaim õhkub vastu järgnevast ilusast
vastusest: „Sest ükski ei võta naljalt ühe õige
eest surra, ehk küll ühe hea sõbra eest keegi ka
julgeks surra. Aga Jumal näitab välja oma ar-
mastust meie vastu, et Kristus meie eest on sur-
nud, kui meie alles patused olime.“ See siin on
midagi tundmatut praeguses maailmas. See on
ju peagu võimata, et keegi võiks omada nii palju
armastust surres oma vaenlase eest.

Inimene igatseb õnne ja ilu. Ta ei taha mi-
dagi anda ära selle saavutamiseks. Seepärast
kaotabki elu oma ilu. Looduse kooskõla oleneb
aga just teiste teenimisest ja enese äraandmi-
sest. Ka inimese elu muutub ilusaks, kui ta võ-
tab omaks selle suure põhimõtte. See pole loo-
mulik, et maailmas on niipalju kurjust ja enese-
armastust. Inimene, kes vaatab elule kainelt ja
õiglaselt, imestab tõsiselt vaimu üle, mida tihti
avaldatakse. Kristus nuttis selle pärast. Tema
suurmeelsuse kohta on öeldud: „Pärast oma hin-
gevaeva peab ta head saama näha, ta peab saa-
ma küll, ja mu õige sulane teeb palju õigeks see-
läbi, et nemad teda tunnevad; sest tema kannab
kõik nende ülekohtu.“

Järgigem Kristuse kutsele: „Tulge minu juu-
re kõik, kes te olete vaevatud ja koormatud, ja
mina tahan teile hingamise saata.“ Tema ükski

võib muuta meie iseloomu. Tema mõib muuta
meie elu ilusaks ja anda meile rahu.

Inimene, kes tahab saada õnne elust, peab
palju ära andma; ta peab palju armastama ja
ennast salgama. „Väga õnnis on inimene, kes ei
käi õelate nõu järele, ega seisa patuste tee peal
ega istu pilkajate killas, vaid kellel on heameel
Jehoova käsuõpetusest ja kes uurib ta käsuõpe-
tust järele ööd ja päevad. Siis on tema otsekui
puu, mis veesoonte ääre istutatud, mis oma vilja
annab omal ajal ja kelle lehed ei pudene; ja kõik,
mis ta võtab teha, läheb korda.“

Kuna omame niipalju ilu oma ümbruses ja
loodus on meile armuline, õppigem siis ka ise
kujundama ilusat iseloomu!

Õppigem seda, et Jumal on asetanud meid
looduse krooniks. Me peame valitsema ka ilu
ja kauniduse üle. Ent kuidas saame valitseda,
kui meis endas seda ei ole? Me kõik tahame
näha head oma kaasinimeses. Aga miks me ei
paku seda teistele!

Kas te ei taha vaadata naeratavasse näkku
või süütuisse silmadesse, kust õhkub teile vastu
poolehoidu ja usaldust? Kas te ei taha sooja
kaastunnet ja armastust? Ja et kõik oleksid teie
ustavad sõbrad?

Eks seda kõike ole Jumal inimestele and-
nud. Ja seda kaotsi läinud vara võime jälle
saavutada, kui püüame jälgida suure Õpetaja
eeskuju.

V. Viirsalu.

Loodus kutsub

Elu algus

Tahame heita pilgu maailma ja elu saamisloosse, nagu see on avaldatud Pühakirjas. Sellega puudutame maailma ajaloo algust. Alguse kohta on palju vaieldud. Nõndanimetatud teadus ei ole tahtnud tunnustada loomist.

Siin oleneb rohkem ajaloo õigest mõistmisest kui seda harilikult arvatakse. Selles on alus kõigile teadmistele ja õigele usule. Kes heidab ära Vana Testamendi, see peab heitma ka loomisloot, ja sellega on kõrvaldatud liig palju. Loomislugu on nii oluline, et sellest oleneb õige arusaamine Jumalast.

Kust tuli elu? See on põhiline küsimus. Kui see küsimus on selgitatud, siis laheneb ka kõik muu. Selle küsimusega on teadus alati tege lenud.

Paneme tähele mida ütlevad mõningad autoriteetid.

Sir Arthur Eddington, astronoomia-professor Cambridges, kirjutas (1931. a.): „Maailma algus ja lõpp jäävad saladuseks. Terve rida väikesi küsimusi jääb seletamata.“ See on mõõduandev tunnistus ühelt nimekalt teadlaselt. Isegi vähematele küsimustele ei saa vastata, kuidas on siis lugu elu saamise küsimusega?

Oletus, et elav olend on tekkinud eluta aimest, tõrjutakse nüüd juba teadlaste poolt. Suur edu looduseuurimises on andnud veende, et kõik olemasolev, elu, isegi aatom ei ole tulnud esile arenemisest, vaid loomisest. Uurimus on andnud üllatava veende, et aatom on vaimumaailma looming (Herbert Dingle, „The Atom“, 1932). See väide juhib loomisõpetuse juure.

Sir James Jeans Londonist ütleb: „Kõik näitab ühele teatavale sündmusele või reale sündmustele — loomisele ühel või mitmel korral, mis ei või olla olnud pikkade vaheaegade järele. Universum ei või olla tekkinud juhuslikult säreaseks nagu ta praegu on.“

Arthur H. Compton, füüsika-professor Chicagos, avaldas oma kõnes (1931. a.): „Kui teadlane soovib Jumalat, siis peab ta vastu võtma Newtoni Jumala. Ta peab aru saama, et mehhaanilised seadused, mis mõnede teadlaste poolt peetud omaette nähtusteks, on ainult tema (Jumala) tahte avaldus. Meile on nähtav maailm saanud selgeks, aga tema valitseja peab kaugelt ületama meie mõisted. Tänapäeva teadlane tuleb juba sellele vaatele, et üks Jumal, loov mõistus on kõige olemasoleva taga. Aatomi probleem vihjab kõige loomingu taga olevale mõistusele. Me ei saa kirjutada aatomi omadusi juhuse arvele.“

Kui nüüd nimekad teadlased näitavad piib-

lilise loomisõpetuse peale, siis on ülim aeg, et me loomisloot uurimisele võtame.

„Sinu juures on elu allikas, sinu valguses saame valgust näha.“ (Laul 36,10.)

„Jehoova sõna läbi on taevad tehtud ja tema suu vaimu läbi kõik nende vägi. Kes mere vee kogub nagu hunnikusse, kes mere hauad paneb vee varanduse paigaks. Kõik maa kartku Jehoovat, kõik, kes maa peal elavad, kartku teda. Kui ta ütleb, siis see sünnib, kui tema käsib, siis see seisab valmis.“ (Laul 33, 6—9.)

Võrdleme neid sõnu teaduse sõnadega. „Tänapäeva teadus toob meid sellele vaatele, et Looja tegevust tuleb nii mõista, et ta tegutseb väljaspool aja ja ruumi piire, mis on aga ka osa tema loomingust. Ta on neist nii rippumatu, nagu maalija on rippumatu lõuendist, millele ta maalib. Maailma saamine on olnud mõtte-akt, sest selleks leiame looduses tõendusi.“

Kas võiks teadus veel midagi rohkem teha piibllilise loomisõpetuse kasuks, kui kindlasti väita, et kõige alguse põhjuseks on olnud kõrgem mõistus ja tahe. Teaduse keeles ei saa loomist päriselt seletada, sest teadus veel ei küüni selleni. Teadus ei uuri Looja mõtteid. „Usu läbi mõistame, et maailm on valmistatud Jumala sõna läbi, et see, mis nähakse, on saanud neist, mis ei nähta.“ (Ebr. 11, 3.)

Avame nüüd loomisloot, mis on Moosese esimeses raamatus. On öeldud: „Ja Jumal ütles: Saagu valgus! Ja valgus sai.“ „Ja Jumal ütles Saagu laotus keset vett! Ja see sai nõnda.“ Jumala käsu peale tekkis meie maailm, meie päikesesüsteem. „Nõnda on taevast ja maa ja kõik nende vägi valmis saanud. Ja Jumal oli seitsmendal päeval oma tegemise lõpetanud, mis ta oli teinud, ja hingas seitsmendal päeval kõigest oma tegemisest, mis ta oli teinud.“

Prohvet Sakaria jagab Jumala loomistöö kolme ossa: 1) taevaste laiendamine, 2) maa loomine ja 3) inimese valmistamine. (Sak. 12, 1.)

Iiobilt küsib Jumal: „Kus olid sina, kui mina maailma rajasin? Räägi üles, kui sa tead ja mõistad! Kes on tema mõõdnud seadnud? Kas sa tead? Ehk kes on tema üle nõõri vedanud? Kus peale on tema alumised rajad maha pandud? Ehk kes on tema nurgakivi alla pannud? Kui hommikutähed ühes hõiskasid ja kõik Jumala lapsed rõõmuga hüüdsid.“ (Iiob 38, 4—7.)

Tehkem inimene eneste näo järele eneste sarnaseks,“ ütles Jumal. Inimene on loomistöö kroon. Püha laulik ütleb: „Ma näen su taevast, su sõrmede tööd, kuud ja tähti, mis sa oled

Meil põllust tuleb teib

valmistanud. Mis on inimene, et sa tema peale mõtled, ja inimese laps, et sa tema eest hoolt kannad? Küll sa oled teda lasknud Jumalast vähe alam olla, aga au ja austusega võtad sa teda kui krooniga ehtida. Sa oled teda pannud valitsema oma kätetöö üle; kõik oled sa tema jalge alla pannud, pudulojukesed ja ka metslojuksed, linnud, mis taeva all, ja kalad, mis meres, mis mere kohad läbi käivad. Oh, Jehoova, meie Issand! mis armuline on sinu nimi kõiges maalimas.“ (Laul 8, 4—10.)

Võib kirjutada suuri töid uue teaduse valgel ja seda ka tehakse. Olgu toonitatud, et Pühakiri näitab maailma saamise peajooned selgel ja lihtsal teel.

Kuidas sai inimene? „Ja Jehoova Jumal valmistas inimese, kes on põrm, mullast, ja puhus

tema ninasse elavat õhku, nõnda sai inimene elavaks hingeks.“

Inimese saamisest on räägitud ja kirjutatud palju. Kas inimene on arenenud madalamast olevest, ei väideta tänapäev enam nii elavalt. Liikide muutust ei ole saadud tõestada. On kogutud inimese jääneid, ja need annavad tõenduse, et inimene on olnud alati niisugune nagu ta on praegu.

Sir J. W. Dawson väidab, et esimeste inimeste tase on olnud kõrge. Ta kriipsutab alla neli iseloomustavat joont esimeste inimeste juures: 1) Esimene inimene on olnud mõttevõimelt, arukuselt, osavuselt ja maitselt kõrgel tasemel. 2) Tal on olnud pikk eluiga. 3) Ta on olnud suur kehakasvult. 4) Tal on olnud tugev jõud.

Kuidas aga on lugu rassiga? On kõik rassid pärit ühest ja samast suguvõsast? On olemas eskimod Lapimaal, neegrid Aafrikas, saledad pruunid indiaanlased Põhja-Ameerikas, väikesed kollased jaapanlased Aasias, ja paljud, paljud erisugused rahvad. Tekib loomulikult küsimus: Kas võivad inimesed, kes erinevad värvilt, suuruselt ja vaimult, põlveneda ühest suguvõsast? Pühakiri väidab, et ei ole olnud palju esivanemaid, kelledest oleksid võrsunud rassid, vaid on olnud üks esiisa ning kõik kuuluvad ühte perekonda. Meie oleme Aadama lapsed.

Veeuputusel said hukka kõik inimesed, välja arvatud Noa ja tema perekond. „Kõik, kellel eluvaimuõhk oli ninas, kõik, mis kuiva peal, suri ära.“

Pärast veeuputust on võrsunud praegused rahvad. „Ja Noa pojad, kes laevast välja tulid, olid Sem, Ham ja Jevet. Need kolm olid Noa pojad, ja neist on kõik maailm laiali laotatud.“

Huvitav on eelöeldule kõrvutada kahe teadlase ütlused, kellelt oleks võidud oodata teistsiti arvamist. Prof. Huxley ütleb: „Ma kuulun nende hulka, kes usuvad, et pole mingit tõendust, mis räägiks selle poolt, et inimesed on võrsunud enam kui ühest inimpaarist.“ Darwin on samas arvamises: „Mul ei ole kahtlust selles, et kõik inimrassid on ainsa inimpaari järeltulijad.“

H. L. Rudy.

Kristus ja käsk

Iga tõsist kristlast huvitab küsimus, missugune oli Kristuse vahekord kümne käsuga, milles on väljendatud Jumala tahe inimesele. Selle küsimuse suur tähtsus seisab selles, et Kristuse talitusviis on mõõduandev usklike jaoks, sest tema on nende suur eeskuju. Kristlased on ju selleks kutsutud, et käia tema jälgedes. 1. Peetr. 2, 21.

Kristus tõi juba oma tegevuse algul selgesti esile oma põhimõtteid käsu üle. Ta vaatles käsku tervikuna ja nimetas ennast käsu tõekstegijaks. „Ärge mõelge, et mina olen tulnud käsku või prohveteid kaotama; mina ei ole tulnud neid kaotama, vaid tõeks tegema.“ (Matt. 5, 17.) Nende sõnadega väljendas Kristus oma põhimõtete ühtesattumist Jumala põhimõtetega, mis on väljendatud Vanas Testamendis. Ta tahtis seega kõrvaldada kõik arusaamatused, nagu oleks tema õpetus lahutatud ajaloolisest alusest — Vanast Testamendist. Kuna inimestele tundus, et midagi uut paneb ennast maksma Kristusega, siis toonitas ta, et Vana Testament on tema õpetuse alus, millele peab järgnema Uus Testament, et see lõpule viia. Vana Testament järelikult sisaldas kavandi, ja Uus Testament pidi olema selle teostamine. Nagu taim ja õis, nii seisavad mõlemad orgaanilises ühenduses.

Oma põhimõtte teostas Kristus kahesuguselt. Esiteks tegi ta käsu tõeks sel teel, et ta tõi oma elu ja töö läbi esile käsus oleva Jumala tahte kõige täielikumal viisil ja täitis selle. Ta võis enese kohta öelda, et ta ei ole ühestki käsusust üle astunud. (Joh. 8, 34; Joh. 3, 4.)

Teiseks seisab Kristuse käsu tõekstegemine selles, et ta tõi nähtavale üksikute käskude aluseks olevad igavesti maksivad usuliskõlbelised tõed, viis üksikud käsud nende aluseks olevate ideede juure tagasi ja tegi selgeks nende sügava sisu ning mõtte. Et see oli nii, seda näitab tema üksikute käskude käsitus mäejutluses ja hiljem tema avalikus töös. Variserid ühendasid käsud kirjatähelikkusega, ilma et nad oleksid tunginud nende avalikku sisusse. Nad näisid käsku pidavat, aga see näilisus oli neil ainult vahendiks, et rikkuda käsku seda julgemalt. Kristus ei toonud midagi uut, vaid tungis käskude sügavustesse. Ta seadis käsu kirjatähelikkusele vastu käsu vaimuliku tähenduse, näidates, kuidas tuleb mõista käskusid kogu nendes täies sügavuses.

Kuuendat käsku: „Sina ei pea mitte tapma,“ (2. Moos. 20, 13), seletasid variserid ainult elu hävitamisega tapmise teel ja andsid mõrvari kohu alla. Kuid kaasinimese elu lühendamise viha ning pahanduse teel või ükskõik mil viisil, jätsid nad tähele panemata, väites, et see ei kuulu selle käsu alla, andes seega sellele käsule väga piira-

tud ulatuse. Kristus hülgas niisuguse variserliku seletuse ja tõi esile selle käsu sügava tähenduse (Matt. 5, 21—26). Ta haaras patust kinni tema tekkimiskohas — südames, näidates, et ka vihkamine on patt, sest ka sel teel lühendatakse eluiga. Seepärast ei tohi kristlane kanda mingit viha südames. Tal võib viha olla ainult patu vastu, kuid inimest kui Jumala loodud olevust peab ta armastama. Inimene peab ennast valitsema. Ta peab esilekerkinud vihahoo oma südamest kõrvaldama, et sellest ei tuleks vihaseid ja ine-tuid väljendusi ning halbu tegusid. Kristus oma maises elus täitis selle käsu, olles meile seega suureks eeskujuks, sest tema kohta on kirjutatud, et ta ei söimanud, kui teda söimati, ega ähvardanud, kui ta kannatas. (1. Peetr. 2, 23.)

Kuues käsk ei ole veel täidetud sellega, kui viha ja tapmisvaimu ei lasta südamesse. Kristuse õpetuse järgi kuulub sinna ka veel vihaleegi kustutamine venna, kaasinimese südames. See nõue ei käi mitte ainult niisuguste juhtude kohta, kus venna viha on meie poolt esile kutsutud, vaid kui keegi vihkab põhjusega, ka siis peab kristlane kustutama selle leegi teise südames. Seega ei ole küllaldane ise mitte vihata, vaid ei tohi ka venda lasta vihata.

Järgmine käsk, mida Jeesus käsitas sügavamalt kui seda variserid olid harjunud tegema, oli seitsmes käsk: „Sa ei pea mitte abielu rikkuma.“ (2. Moos. 20, 13.) Ka selle käsu juures piirdusid variserid ainult välise teoga. Kristus aga laiendas selle mõiste sisemistele elamustele: himule ja himu pidamisele inimese seesmuses. (Matt. 5, 27—30.)

Kristus andis ka neljandale käsule: „Mõttele hingamispäevale, et sa seda pühitsed,“ (2. Moos. 20, 8—11) sügava tähenduse. Juutide kirjatundjad ja variserid olid hingamispäeva pühitsemise mitmesuguste ettekirjutuste läbi teinud ikkeks, mille all inimesed ägasid. Kristus hülgas kõik nende õpetused ja tegi hingamispäeva jälle õn-nistuste ja taevaliku rõõmu päevaks, nii nagu see oli algul Jumala plaanis. Mõningad sündmused Jeesuse elust näitavad, kuidas ta süvendas hingamispäeva pühitsemise mõistet. Rabidel oli käsk, mis kirjutas ette hingamispäevateekonna, lubades neid minna kodust ainult teatud kaugusele. Jeesus aga viibis hingamispäeval oma jüngeritega looduses, möödudes põldudest ja väljadedest, kus neil oli suurepäraseid võimalusi Jumala kätetööd vaadelda ning veenduda selles, et „kõik hea andmine ja täis and tuleb maha valguse Isast, kelle juures ei ole muutmise ega vahetamise varju.“ (Jak. 1, 17.) Nende meeled olid eemal igapäevasusest ning imetlesid looja suu-

rust. Kui jüngrid tundsid nälga, katkusid nad viljapäid ning sõid teri, sest, võib kindlasti arvata, et neil eelmisel päeval ei olnud vahendeid toidu ostmiseks hingamispäeva jaoks, kuna Kristus ja tema jüngrid elasid teatavasti sellest, mis neile anti. Nüüd kasutasid nad luba ligimese põllult viljapäid katkuda, mis oli jumalik korraldus (5. Moos. 23, 25, 26). Juutide suusõnaliste õpetuste kohaselt oli aga viljapeade katkumine hingamispäevavastane tegu. Seda võrreldi viljamasindamisega. Variserid, kes alati luurasid Kristust, tegid talle etteheiteid, et ta lubas jüngril seda teha. Kristus tuletas neile meele teatud sündmuse Vanast Testamendist. Kui Taavet oma seltsilistega oli põgenemas vaenlaste eest, laskis ta preestril tuua pühimust ettepanelisleibu, et nälga kustutada. See oli keelatud tegu. Kuid sel juhul ei arvatud seda Taavetile ega tema kaaslastele patuks, sest see oli halastav tegu. Kristus andis variseride etteheitele vastuse, mis annab hingamispäevale õige tähenduse ja otsiarve: „Hingamispäev on inimese pärast tehtud, ei mitte inimene hingamispäeva pärast. Seepärast on Inimese Poeg ka hingamispäeva isand.“ (Mark. 2, 27. 28.)

Nii võiks jälgida kõikide teiste käskude käsitlemist Kristuse juures, millest kõigest võib teha ainult ühe järelduse, et Kristus näitas oma eeskujuga, et käsk kui jumaliku tahte tõendus ja igavesti kehtivate usuliskõlbeliste tõdede väljendus moodustab kristlastele juhtnööri nende elu jaoks ja näitab milles seisab jumalalaste eluõigus.

Kuid kuigi Kristus oma eeskujuga tegi „käsuõpetuse suureks ja auliseks“, ei tahtnud ta sellega õpetada, et inimene võib õigust ja igavest elu saada käsutegude läbi. Kõik inimesed on patustanud ja seega Jumala aust ilma. Inimesed mõistetakse õigeks ainult armust äralunastamise läbi, mis on Kristuses. (Rooma 3, 23, 24.) Ko-

hustus Jumala tahte järgi elada, nagu see on väljendatud kümnes käsus, jääb aga püsima, kui inimene on armu läbi õigeks saanud. Seda tunnistavad Kristuse sõnad isikule, kes talt küsis, mis ta peaks tegema, et ta saaks igavese elu: „Aga tahad sa ellu minna, siis pea käsusõnad.“ (Matt. 19, 17.)

Püha Vaimu läbi muutub käsk, mis tundus inimesele varem välise sundiva võimuna, tema oma sooviks ja sisemiseks tungiks. Püha Vaim kasvatab inimest nii, et ta õpib sedasama tahtma, mis Jumal tahab. Prohvet kirjeldab seda Jumala Vaimu tegevust järgmiste sõnadega: „Ma tahan oma käsuõpetuse anda nende sisse ja nende südamele selle kirjutada“. (Jer. 31, 33.) Kui Püha Vaimu töö tuleb inimeses esile, siis kaotab käsk tema jaoks oma väliselt käskiva ja sundiva iseloomu ja muutub Jumala tahte õpetavaks ilmutuseks, mille järgi ta suunab Jumala Vaimust uuendatud tahte. Sellest kogemusest kirjutab apostel Paulus: „Aga kui teid Vaimust juhatatakse, siis ei ole teie käsu all“ (Kal. 5, 18) ja „õigele ei ole käsku seatud.“ (1. Tim. 1, 9.)

Sellel asjaolul, et käsk muutub Jumala Vaimu läbi inimese oma sisemiseks tahteks, mille tõttu käsu välise autoriteedi mõju ära kaob, ja et inimene ise vabalt otsustab talitada jumalike põhimõtete järele, — seisab kristlik vabadus käsu, nagu sellest on kirjutatud kalaatlastele: „Vennad, teie olete vabaduseks kutsutud; aga katsuge, et teie ei anna vabaduse läbi lihale meeleva.“ (Kal. 5, 13.) Käsk, mis on oma olemuselt inimest sundiv võim, saab seega kristlastele vabaduse käsuks. Seda toonitab apostel Jakobus oma kirjas: „Nõnda rääkige ja nõnda tehke, otsekui need, kelle peale vabaduse käsu läbi peab kohut mõistetama“. (Jak. 2, 12.)

Meelsus, mille läbi inimese tahe muutub üheks Jumala tahtega ja õpib tahtma, mis Jumal käsib, on armastus. Viimane on Uues Testamendis käsutäitmise alus, nagu seda Kristus ka toonitas: „Sina pead Issandat, oma Jumalat, armastama kõigest omast südamest ja kõigest oma meelest ja kõigest omast hingest. Seesama on esimene ja suur käsusõna. Aga teine on selle sarnane. Sina pead oma ligimest armastama kui iseennast.“ (Matt. 22, 37—39.) Vastavalt Kristuse õpetusele nimetab ka apostel Paulus armastust käsutäitmise aluseks (Rooma 13, 10). Seega kristlane täidab jumalikul käsud armastusest aetult, kuid mitte selleks, et selle läbi teenida igavest elu, sest „igavene elu on armuand Kristuses Jeesuses, meie Issandas.“ (Rooma 6, 23.)

Õigeksmõistetud uskliku käskude täitmine ei ole käsutegu, mille eest ta ootab Jumalalt tasu. See on lapseliku sõnakuulmise ja armastuse tunnus taevase Isa vastu, teades, „kes iial tema sõna peab, selles on tõesti Jumala armastus täieks saanud.“ (1. Joh. 2, 5.) **R. Vingles.**

Kas olla kristlane

Loodusteadlane Charles Darwin sooritas 1833. aastal maailmareisi ja külastas ka Tulemaa saari Lõuna-Ameerikas. Relvastatud meeste saatel astus ta maale, et tutvuda sealse loodusega ja inimestega. Hädaoht varitses teda ja tema kaaslasti. Ainult relvad olid need, mis võimaldasid liikumise inimsööjate keskel. Hiljem ta kirjutas: „Tulemaa elanikud elavad hirmuäratavas barbaarses olukorras; sellistena ma ei lootnud leida inimesi maakeral.“

Peagi leidis evangeelium tee sinna saartele. Esimesed misjonärid hukati, ning igal pool võis kuulda seepärast teravaid väljendusi: „Mis on sellest nüüd kasu?“ Muigega näos mõtles ka looduseuurija misjonäride asjatule tööle ja püüetele. Uued tõekuulutajad astusid hukatute asemele ja töö läks edasi. 36 aastat hiljem tuli sama teadusemees jälle Tulemaa saartele, kaasas relvastatud saatjad. Maale astudes tulid talle vastu metsikute, alasti pärismaalaste asemel sõbraliku näoilmeaga rahulikud, puhtasti rietatud inimesed. „Miks võtsid sa kaasa relvastatud mehed? Kas meie ei või saada evangeeliumi läbi sinu väärilisteks sõpradeks?“ Täis imestust kuuldes paganate küsimusi, kirjutas Darwin: „Ma ei oleks üialgi võinud mõelda, et misjonärid suudavad korda saata seda, mis on tehtud siin. See on ime, ja mina tunnen häbi, et vaatasin kahtlevalt misjonitööle.“ Nende ridadega, mis ta saatis Londoni misjoniühingule, oli kaasas suur summa töö toetamiseks ja ühtlasi soovivaldus saada ise selle misjoniühingu liikmeks.

Üks teine läbielu jutustab sama evangeeliumi võidukäigust. Kui kristlikele misjo-

näriledele keelati minek Lombrocki saarele, sest sealseid elanikke taheti hoida ürgoludes, metsikus ebaus, siis juubeldasid misjonitöö vastased. Kuid liigagi vara! Peagi avastati, et Lombrockil olid mõned sajad kristlased. Ilma misjonärita! Kuidas oli jõudnud evangeelium sinna? Väga lihtsalt: see oli ühe saarel elutseva pagan-kristlase misjonitöö vili. Sellest ühest aitas! Tagajärjeks olid õnnelikud inimesed, puhtais rõivais ja korrastatud külates.

India ookeanil ühe saare läheduses jooksis kord üks laev karile. Inimesed sõudsid paatides lähedalolevale saarele, et pääseda. Kuid, oh häda, kaldal ootasid neid metsikud pärismaalased, kes rõõmu tundsid valge hukkamisest. Keegi pääsnu teatab oma mälestustest järgmist: „Valus oli näha neid inimesi, kui pääsemine oli muutunud lootusetuks. Kaldal ootas halastamata surm, ja seljataga varitsesid vihased lained oma saaki. Siis tõusis taeva poole palju ohkeid ja palveid ning pisaratega kinnitatud tõotusi: Oh Jumal, miks ei ole siin kristlasi, kes tõttaksid appi? Kui pääsen, siis tahan töötada selleks, et ei oleks saart ega maad, kus ei kõlaks evangeelium! Issand, kui sa mind päästad, siis tahan teha misjonitööd!“

Tõesti, kui avame silmad, näeme suuri vajadusi misjonitöö tegemiseks. Kui oleks rohkem tõelisi kristlasi ja evangeeliumi läbi ümberpöörnud inimesi, siis ei kannataks meie nii suurte hädade ja ohtude all. Seepärast tehkem misjonitööd, sest see loob meie ühiskonnale paremaid liikmeid, perekondadele häid isasid ja emasid ning riigile ausamaid kodanikke.

Head mõtted

Mõtted on elav jõud, on kiired, mida välja saadame ja vastu võtame. Pole mitte ükskõik, mida mõtleme. Head mõtted mõjuvad hästi, halvavad halvasti. Iga inimene on seda enda juures kogenud, vähesed teevad aga sellest järeldusi. Kes ei teaks, et kibedad, inetud mõtted isurikuvad, seedimist mõjutavad, tööriõmu hävitavad ja ebaõnnestumist igal alal põhjustavad? Ja kas igaüks meist ei tea, et head, puhtad mõtted häid ja puhtaid tegusid esile kutsuvad? Õnn ja õnnetus, edu ja nurjumine seisab väga suurel määral meie endi kättes.

Kelle sellisteks mõtetes on ainult haigus, viletsus ja häda, see jääb ka ise haigeks, viletsaks ja vaeseks, ja igale poole, kuhu ta ilmub, toob ta enesega kaasa rusuva õhkkonna. Kes aga püüab ka inetuses leida ilusadet, valus rõõmusadet, sellele muutub see sädemeke leegiks, mis soojendab ja valgustab. Haige, kes mõtetes

püüab olla terve, paraneb; vaene, kes end tunneb rikkana, saab rikkaks. Sest mõtted võivad tuua head ja kasulikku, samuti nagu nad võivad tuua halba ja hävitust. Mõtted on nähtava kõrval nägematuks maailmaks, kus külvatakse ja lõigatakse, nagu nähtavaski. On vana tõde, et võib kellelegi surma soovida ja tuua. Need soovid ja ettekujutused pole muud kui kurjad, hävitavad mõtted. Ja need mõjuvad. Esiteks sellele, kes neid mõtleb, ja siis nägematu jõuna ka sellele, kellele nad mõeldud.

Ja kas meie ei tea ka seda, et inetud mõtted aegamööda meie näole oma pitsati vajutavad? Et meie kadedust, kurjust, pahatahtlikkust oma näoilmele ei saa ära pühkida ka siis, kui meie seda sõnades ei väljenda? Ja et seesmine rõõm, headus, puhtus ka selgesti peegeldub meie näol? Seesmine inimene mõjutab välist, ja mitte sellel, mida väljendame sõnades, pole tõelist väärtust, vaid sellel, mis meie sisemuses mõtleme.

Mõttele Loojale!

*Mõttele Loojale oma noor-
mehepõlves. Kog. 12, 1.*

Inimesed mõtlevad palju iseenestele, vähem teistele ja kõige vähem Jumalale. Seepärast teenivad nad iseendid kõige rohkem, oma ligimesi vähem ja Jumalat kõige vähem. Suur osa inimesi elab nii, nagu ei oleks neil Jumalaga midagi tegemist.

Inimesel on aga palju põhjusi, et Jumalale mõelda ja teda teenida. Esiteks juba seepärast, et võlgname oma olemasolu Jumalale. Me ei oleks kunagi elanud, kui tema võim ei oleks meile elu andnud; me oleksime lõppenud elamast, kui tema ei hoiaks meid elus. On suur tõsiasi, mida apostel Paulus väljendas Ateena areopaagil: „Jumal, kes maailma on teinud ja kõik mis seal sees, .. ta annab ise kõigile elu ja õhu ja kõik.“ (Ap. t. 17, 24. 25.)

Elu, mis oleneb iga tund Jumalast, peab ka tarvitama tema auks. Lapsed peavad olema sõnakuulelikud vanematele, kuid veel suuremal määral peavad inimesed täitma Jumala tahtet ja elama temale pühendatud elu, sest ka selle on Jumal seadnud inimeste elu eesmärgiks. Kui inimene valmistab enesele mõne tarberiista või eseme, siis teeb ta selle kindlaks otstarbeks, ja kui see ei vasta oma otstarbele, siis heidab ta selle ära. Jumal on meid loonud selleks, et me teda austaksime, ja kui me ei tee seda, siis ei täida meie oma otstarvet ning meie elu on kaotanud oma mõtte. Nagu nool, mis ei taba märki; nagu viinapuu, mis ei kana marju; nagu lamp, mis ei anna valgust; nagu pilv ilma vihmata; nagu kaev ilma veeta — nii on inimene, kes ei mõtle Loojale ega teeni teda.

Et Jumal on inimese looja ja tema elu alalhoidja, see ei ole ainuke põhjus, miks inimene peab temale mõtlema ja teda teenima. Apostel Paulus nimetab teise kaaluva põhjuse oma kirjas korintlastele: „Teie ei ole mitte iseeneste päralt. Sest teie olete kalli hinnaga ostetud, seepärast austage Jumalat omas ihus ja omas vaimus, mis on Jumala päralt.“ (1. Kor. 6, 19. 20.) Nendes sõnades väljendatakse see suur tõsiasi, et inimesed ei ole iseeneste päralt, vaid nad kuuluvad Kristuse lunastustöö läbi Jumalale, nagu Johannes kuulis öeldavat taevast: „Sa, (Kristus,) oled ära tapetud ja oled oma verega meid Jumalale ostnud...“ (Ilm. 5, 9.) See on teine suur põhjus, miks inimene peab Jumalale mõtlema, ja nimelt seepärast, et ta kuulub temale. Inimesel ei ole seega õigust teha oma ihu ja vaimuga, mida ta soovib. Need on tema kätte usaldatud ning ta peab sellele mõtlema, et need on Jumala omandid. Ta ei tohi oma tervist kahjus-

tada joomise, kergemeelse elu, laiskuse, närviva mure ja muude niisuguste asjade läbi. Sest iga aus inimene muretseb selle eest, et ta ei teeks kahju võõrale varandusele, mis on usaldatud tema kätte.

Ka inimese vaim, tema mõistus kuulub Jumalale. Seepärast tohib ta seda kasutada ainult niisuguseks otstarbeks, mis tuleb tema omaniku, see on Jumala auks. Oleks see meie omand, siis võiksimme temaga talitada oma tahtmise järgi. Kuid see kuulub Jumalale ning seetõttu tuleb ta hoida rikkumata. See ei tähenda seda, et peaksime oma vaimujõud laskma kasutamata seista. Otse ümberpöörduvalt, me peame neid kasutama Jumala teenimiseks.

Kõige parem aeg Jumalale mõtlemiseks ning tema teenimiseks on noorusaeg, sest noorusaastad on täis tuld, jõudu ja painduvust. Need on parimad aastad ning seda väärt, et anda Looja teenistusse. Nooruslik süda on oma puhtuses kõige kõlvulisem selleks, et armastada Jumalat ja kasvada tema õpetustes kõlbeliselt tugevaks inimeseks, kelle maine elu on õnnistuseks ümbrusele ning kes Jumala armu läbi võib kord ka igavikus elada.

Noorusaastatele järgneb ajajärk, kus noored saavad perekonnaisadeks ja -emadeks, kes rõõmustavad oma ümber olevatest lastest. Siis on kuldseid võimalusi juhtida väikesi Jumalale mõtlema ja teda teenima, sest nagu noori puid võib painutada, nii võib ka noorte südamesse istutada jumalakartust. Need mehed ja naised aga, kes on elanud ilma Jumalata kogu aja, millal lapsed olid nende katuse all, peavad valuga tunnustama, et nad on kaotanud need kuldsed võimalused, mis olid neil siis, kui nende lapsed olid veel väikesed. Nüüd, kui nad on juba täiskasvanud, ei või nad enam mõjutada neid nii, nagu see oli neil võimalik siis, kui nad võisid oma väikesi lapsi sülle võtta ja jutustada neile Jeesusest. On kurb, kui paljud peavad kahjatsusega ütleva, et nad on kaotanud tuhandeid võimalusi seepärast, et nad ise ei olnud oma nooruses mõtelnud Jumalale. Mitte ainult nende lapsed ei jäänud seeläbi ilma kõige tähtsamast, mis inimene võib omandada siinses maises elus, vaid nii mõnelegi kaasinimesele, keda surm on röövinud, oleksid nad võinud rääkida trööstisõnu, kui nad ise oleksid tundnud Jumalat.

Inimestel nende eneste arvates on palju põhjusi, mis ei luba neid nende nooruses mõelda Jumalale. Jumalakartus arvatakse olevat vanade asi. Seepärast lükatakse see küsimus ka vanadele päevadele. Nooruspäevadel tahetakse elust

võtta, mis võimalik. Jumalakartust aga peetakse noorte elus takistavaks asjaks. Teised jälle ei leia aega, et oma nooruses teenida Jumalat. Nad püüavad teaduse järele ja unustavad Jumala oma teadusejanus. On kindlasti väärt püüda teaduse järele, kuid mitte nii, et sealjuures unustatakse Jumalat teenida. Iga teadust võib tarvitada Jumala auks.

Kindlasti on iga inimese elus päevi, kus ta ei ole mõtelnud Jumalale, ja tegusid, mis ei ole olnud Jumala auks. Möödunud aeg aga ei seisa meie võimuses. Me ei või teda enam tagasi kutsuda, isegi mitte seda silmapilku, mis möödus just praegu. Kui me suudaksime ka kokku korjata hommikkaste, mis on auranud päikesepais-tes ja koguda pilved, mis valasid eile oma vihma, möödunud aega ei saa me aga siiski tagasi ega heaks teha tehtud tegusid. Neid ei ole enam

ja Kõigevägevam isegi ei saa neid meile tagasi anda. Aastatega möödub inimese elu ega ole võimalik seda enam uuesti elada, kuigi inimestel on kombeks öelda: „Kui ma kord veel võiksin oma elu otsast alata!“ Mis inimese elu on olnud, seda näitab kord igavik. Tuleviku usinus ei aita kaotatud aega tagasi võita. Kuid mida me teha võime on see, et võtame kuulda selle häält, kes meie vastu kõneleb: „Ma olen sind igavese armastusega armastanud, seepärast olen ma sind heldusega tõmmanud.“ (Jer. 31, 3.) Võtame vastu tema käest andestuse, mida ta on valmis meile andma, kui kahetseme oma tegusid, mis ei ole olnud head ega valmistanud Jumalale au, ja ütleme ühes Taavetiga: „Ma mõtlen järele su käskimisi ja vaatan sinu teeradadele. Ma jahutan ennast su seadmistega, ei ma unusta mitte ära sinu sõnu.“ Laul 119, 15. 16. **R. V.**

Kristlik elutõde

„Minuta ei või teie midagi teha,“ ütles Jeesus oma jüngritele. Need kaksteistkümmend ei unustanud neid sõnu oma elus. Nad uskusid Jeesuse abisse ja sellele toetudes ei jäänud nad häbisse.

„Minuta ei või teie midagi teha.“ See põhimõte tegi selgeks jüngritele suure, tänapäevale tundmata, elutõde. Sest igauks, kes uskus, et ta Jeesusega ei suuda midagi korda saata, näitas, et ta täiesti on olenev temast.

Temata? Tänapäeva inimene mõtleb teisiti. Ta tahab olla iseseisev. Selleks õpitakse palju ja töötatakse pingutavalt. Noortes, elule valmivais inimestes, kasvatatakse põhimõtet ja arendatakse meelsust, mis ütleb: Sa ei pea ära olenema teistest, vaid kõik olenegu sinust! Saavutatakse palju, kuid mitte soovitud. Ikka jääb inimene olevuseks, kes vajab teise abi. Tõendub aga veel enam Kristuse sõna, et meie ei või temata midagi teha.

Kas ei ole siis inimesed palju ja suurt korda saatnud Jeesusega? Meie vaatame eneste ümber ja näeme tehnika ja teaduse suuri imesid. See nagu tahaks meid kaasa viia mõttega, et Jumalata võib ka korda saata suurt.

Meie peame teadma, mida Jumal on annud maailmale, ja mitte unustama, et inimesed seda valesti kasutavad ja tõlgitsevad. Kui Kristus ei oleks oma elu ohverdanud, oleksime olnud kadunud. Nüüd elame tema armust ja oleneme igapäev temast. Kes teist võiks öelda: ma elan ka homme, kas Jumal tahab seda või mitte! Temata sa ei või midagi teha, isegi mitte homset päeva näha.

„Ilma minuta ei või teie midagi teha.“ See põhimõte Kristusest ei taha meis mitte kas-

vatada eluvõõrast ja -kartliku meelt, ega teha meist lodevat ja saamatut inimest, kes alati ütleb: Ma ei suuda. See Kristuse sõna ei tõmba meie käsi mitte tuleviku tööde küljest ega keela meie aju eluplaanidele mõtlemast. Ta tahab ütelda, et peame palju tegema, aga mitte midagi temata. Meid ootavad suured eluülesanded, ja nende kordaminek oleneb sellest, kuidas võtame neid teostada, kas Jeesusega või Jeesusega.

Meie ei taha unustada, et oleme täiesti ärrippuvad Jumalast. Kui meie ei unusta seda, siis ei unune ka palve. Maailm on unustanud palve. Nad tahavad valmis saada Jumalata ja lahendada kõik probleemid ja küsimused temata. Meie näeme, kuhu on kõik jõudnud.

Usklikule inimesele on tähtis, et ta palves peab alatist ühendust Jumalaga. Kõik meie kasvamine armus on sedamööda, kuidas oleme osasaamises Kristusega. Kui meie iga päev, ja iga tund elame ja läbi käime temaga ja jääme temasse, siis kasvame meie ka armus. Ta ei ole ükski meie usu alustaja, vaid ka täieksstegija ja arendaja. Ta ei pea mitte kord meie elu lõpul meie juure tulema, vaid meid saatma igal sammul.

Maailmas seisab palju meie silme ees. Palju-tõotav patuelu oma hävitavate mõnusustega seisab iga noore silme ees. Ärgem vaadakem sellele, sest meil on paremat, mida silme ees hoida. Tõsised on Taaveti sõnad: „Ma pean Jehoovat alati oma silme ees; et tema on mu paremad poolel, sest ma ei või kõikuda.“ See Isa üleval ootab võimalust, et meie peale välja valada taevaste õnnistuste täiust. Ilma temata meie ei suuda midagi, ja temaga suudame kõik.

V. Suve.

Igavene elu

Tähtsaim küsimus igale usklikule on: kuidas saadakse igavene elu? Inimene omast väest ei suuda olla Jumala meelepärast. Ja Jumal ei või anda patustajale igavest elu. Seda teame kõik Pühakirjast. Kuidas saab inimene selle ande osaliseks, see on inimesel väga raske mõista. Ainult piibel on suuteline seda küsimust õieti seletama. See suur imetöö on siiski väga lihtne. „Sest kui ühe inimese patulangemise läbi on palju surnud, palju enam on Jumala arm ja and mitmele osaks saanud selle armu läbi, mis ühe inimese, Jeesuse Kristuse, päralt on... Kohus on ühest patulangemisest tulnud hukkasaamiseks, aga armuand aitab mitmest patulangemisest õiguseks. Seepärast nüüd, nõnda kui ühe patulangemise läbi süü on tulnud kõikide peale hukkasaamiseks, nõnda on ka ühe (Kristuse) õiguse läbi Jumala arm tulnud kõikide inimeste

peale elu õigekssaamiseks. Sest otsekui ühe inimese sõnapõlgamise läbi palju on saanud patuseks, nõnda saavad ka ühe (Kristuse) sõnakuulmise läbi palju õigeks. Et otsekui patt on kui kuningas valitsenud surmas, nõnda ka arm peaks kui kuningas valitsema õiguse läbi igaveseks eluks, Jeesuse Kristuse meie Issanda läbi.“ Room. 5, 15—21.

Sellest nähtub, et nõnda kui surm on patu tagajärg, nii on Jumala arm inimese poolt teenimata vaba and, mis saab osaks sellele, kes on Jumala käsust üle astunud ja pattu teinud. Järgmine näide seletab lunastamist Kristuse läbi. Kord seisis keegi kurjategija kohtulaua ees oma eksimuste üle aru andmas. Kohtumõistja oli tema noorepõlve sõber. Seda teadsid pealtkuulajad, ja nad kahtlesid kohtuniku erapooletuse juures kohtuotsuse kohta. Neil tuli aga üllatuda kohtuniku erapooletu valju otsuse üle, mis oli kooskõlas seadusega. Kuid suurema üllatuse valmistas kõigile see, kui kohtunik — pärast kohtuotsuse väljakuulutamist — kohtualuse kõrvale astus ja temale mõistetud trahvi ära maksis. Seega ta austas seadust ja näitas halastust üleastuja vastu. Samuti käitus ka Jumal oma Poja läbi patuse inimesooga. Kristus, Jumala Poeg, maksis võla, mille alla inimene patustamise läbi oli sattunud. Tema ongi see halastaja kohtunik. „Sest Isagi ei mõista kohut ei ühegi peale, vaid kõik kohtumõistmise on ta Poja kätte andnud.“ Joh. 5, 22.

Kui väikene ja tähtsusetu paisatab meile esimese inimpaari patt — keelatud puust söömine — mille tagajärjel inimene pidi surema, kuid niisama lihtsaks ja kergeks on Jumal teinud andeksaamise, andes oma Poja surma kõikide inimeste süü eest. „Sest nõnda kui Aadama sees kõik ära surevad, nõnda peab ka kõik Kristuse sees elavaks tehtama.“ 1. Kor. 15, 22. Ühe inimese eksimine põhjustas patulangemise ja ühe inimese (Kristus) teene võimaldab inimesel vabaks saada patunuhtlusest. Tema on see ainuke vahemees Jumala ja inimeste vahel, ja

Kastepärlid hommikuses päikeses

Päikesevalgus

Ravim paljudele hädadele ja haigustele

Päikesest oleneb meie elu. Meie, inimesed, oleme tema mõju all üles kasvanud ning püsime elus ja terved. Ilma päikesevalguseta ei püsi elu. Kui peaksime jääma pimedusse, siis varsti murduks meie tervis. Organism ei saa töötada valguse puudumisel. Pealegi siginevad pimuduses hävitavad haiguspisikud. Üldse, kuhu ei pääse päike, sinna tuleb surm.

On arusaadav, miks linnainimesed ihkavad suveks maale. Linnas on vähe puhast õhku ja karastavat päikest. See annab end tunda tervises. On vajadus tervise kosutamiseks. On tarvis minna korraks päikese kätte. Vabas looduses saadakse jälle laetud nagu patarei uue jõuga ja eluga.

Päike vabastab meid kehalistest ja hingelistest hädadest. Kui me end anname alasti olles päikesekiirte kätte, siis kaob raske tunne, ärkab uuesti tööhimu, tõuseb elujulgu ja enesusaldu. Seepärast peaksime võimalikult palju aega pühendama päikesele ja päikeselt kiirgavat energiat võtma oma paljale ihule. Me peaksime kasutama päikest kuni me ise peegeldame vastu päikest säravates silmades, sügavas hingamises, karastatud pruunis nahas, painduvates lihastes, sitketes luudes, korrapärase südametuksumises ja rõõmsas meeleolus. Teadus ei suudagi seda

kõike ära ütelda, mida me võime tunda päikesest oma kehas ja hinges.

Nii peaksid need read äratama huvi päikese vastu nendes, kes tahavad olla terved ja kes tahavad saada terveks. Sest needsamad jõud, mis

ainult tema veri teeb meid puhtaks kõigest patust.

Kõik inimesed, kes käivad selle maailma teedel, alludes lihahimudele, on surnud oma pattudes. Nad on kaugel Kristuse iseloomust; nad on vaimulikult surnud. Selles surnud olekus ei või ükski osa saada Jumala armuandest. Neid peab üles äratama patust. Ja see ongi Jumala Vaimu töö. Püha Vaimu ülesande kohta öeldakse: „Ja kui seesama saab tulnud, annab tema maailmale märku patu pärast ja õiguse pärast ja kohtu pärast.“ Joh. 16, 8. Tähenamisesõnas ärakadunud pojast andestas isa pojale ainult siis, kui ta tuli tagasi isamajja. Ta oli täiesti muutnud oma meele ja öelnud endale: „Ma tahan kätte võtta ja oma isa juure minna ja tahan temale öelda: Isa, ma olen pattu teinud taeva vastu ja sinu ees.“ Nõnda ta otsustas ja tegi. Oleks poeg andestamist palunud ja oma vana elu juure jäänud, siis isa ei oleks andestanud ega teda vastu võtnud. Jumal halastab ainult nende peale, kes oma viga tunnevad ja seda tõelikult maha jätavad. Selleks an-

nab Jumal igale soovijale tahtmist ja jõudu oma Vaimu läbi. Jumal tahab, et meie oleksime tema sõbrad. Seda saame ainult siis olla, kui me armsatame teda ja teeme tema tahtmist. Kristus ütleb: „Teie olete minu sõbrad, kui teie teete, mis mina teile käsen.“ Joh. 15, 14.

Jumala suur armastus meie vastu peab meis esile kutsuma samasuguse meele oma ligimete vastu. Kui sa aga seda veel meeles pead, kui sagedasti sinu vend on sinu vastu eksinud, siis sa ei ole seda veel andestanud. Meie Isa palves on öeldud: „Ja anna meile andeks meie võlad, nõnda kui meie andeks anname oma võlglastele.“ Andeks anda tähendab evangeeliumi mõttes unustada, kinni katta, hukkamõistetule armu anda. Kui kõik inimesed oma kohustusi Jumala ja ligimise vastu ära tunneksid, siis võiks kõrvaldada kõik vaen nii üksikute inimeste kui ka rahvaste vahel. Kui tahame Jumalalt armu saada, siis ilmutame sedasama meelsust ka oma kaasinimestele. Ainult nõnda võib meil olla lootus igavesele elule, mis on Jumala armuand. **M. B.**

hoiavad meie tervist, toovad ka tervise tagasi. Päike hoiab meid tiisikuse eest ja kaotab ka meie tiisikuse. Päike, valgus, õhk, hingamine, liigutused, vesi ja toit on jõud ühtlasi tervise hoidmiseks ja terveksaamiseks. Need jõud on arstile kaasaaitajad, mida ta siis oma äranägemise järele valib ja tarvitab. Välised mõjud äratavad sisemisi ravivaid jõude, ja arst töötab ainult loodusele kaasa. Tundes aukartust looduse ees, me saame temalt tervise ja muud õnnistused.

Millal ja kuidas päikest kasutada.

Kevadel, suvel, sügisel ja talvel, hommikul, päeval ja õhtul, kui on vähegi võimalik, peaksite end asetama päikese mõju piirkonda. Mere rannal ja metsa all, kõrgel ja madalal, igal pool avaldab ta oma mõju ja annab oma õnnistuse. Tõusev aastavalgus ja tõusev päevavalgus on parem kui kahanev aastavalgus ja kahanev päevavalgus, see tähendab kevadine ja hommikune päike on parem kui sügisene ja õhtune.

Päikesega tuleb pikkamööda harjuda. Alguses võetakse päikesevanni õige lühikest aega, ja iga päevaga pikendatakse seda aega. Päikese käes olles hingatakse rütmiliselt ja tehakse liigutusi, hõõrutakse ja masseeritakse keha, et teha ta päikese-vastuvõtlikuks.

Päikesest tuleb tingimata loobuda pärast söömist, kuna päike tõmbab vere keha välismise ossa sel ajal, kui verd oleks tarvis maos ja sooltes seedetegevuseks. Samuti hoidutagu suplustest ja võimlemisest täie kõhuga. Ühe kuni kahe tunni pärast on jällegi õige aeg.

Keskpäevane päike erutab paljusid inimesi, ja nad tunnevad endid pärast päikesevanni närvilisena ja väsinuna. Tugevad inimesed kannavad palju, ka isegi südasuve keskpäeva tugevaid päikesekiiri. Hea enesetunne on igal ajal õige mõõdupuu, — tuleb olla nii kuidas on hea. Õige ettevalmistus on ka siin tee heale tagajärjele.

Ka siis kui päike ei sära taevas, võime tema

Suplus — suviseid võimalusi tervise kosutuseks

mõjust osa saada. Kui taevas on kaetud, siis valgus sisaldab veelgi küllalt kiiri, mis tulevad päikesest. Ärgu ka joostagu äekesevihma eest päikesevanni võtmise ajal. Kui elektrist laetud vihmapiisad langevad kehale, siis on sellest iseäraline kasu ja mõju.

Kui kaua päikest võtta.

Siin maksab see põhinõue: jää päikese kätte ainult nii kauaks, et ei saaks kõige tugevamat erutust. Peamine tunnus sellest parajusest on õhkuv puna nahal, mis harilikult esineb alles mõni tund pärast päevitamist. Päikese põletus avaldub naha põletikus, tugevas punetuses, palavuses, tursumises ja helluses. Tugevama päikese põletusel ilmuvad villid ja tõuseb kehasoojus. Seepärast tuleb pikkamööda harjuda päikesega, et vältida põletus. Alguses ettevaatlikult tulla päikese kätte on väga tähtis. Kui me juba oleme muutunud pruuniks, siis kannatame rohkem. Üldiselt soovitatakse olla päikese käes korraga mitte rohkem kui üks tund. Kuid ka see ajamäär oleneb inimesest ega tohi seda üldistada. Igaüks peaks ise leidma kui pikk aeg temale on kõige kohasem.

Milline riietus.

Päikesevanni tuleb võtta võimalikult palja ihuga. Pea tuleb katta mütsiga või rätikuga. Jalad olgu tingimata paljad. Jalgade tihe närvivõrk on tundelik ja vastuvõtlik päikese mõjule. On ka väga kasulik käia paljajalu, iseäranis kastelises rohus või metsaalusel pinnal. Lugesimisel kasutatagu tumedaid prille, et mitte silmi liiga erutada heledast valgusest. Kukul tuleb iseäranis katta rätiga, et kaitsta seljaaju.

Ettevalmistus.

Õhu- ja valgusevannid on parim ettevalmistus päikesevannideks. Keha peab olema harjutatud alasti olema. Kui keha saab hõõrutud palja käega, veel parem krobeline rätikuga, seda paremini on keha ette valmistatud. Tähtis on ka õli kasutada naha pehmemendamiseks. Iga päikesevanni eel hõõrutagu taimset õli kogu kehale. Ka kaenlaaluseid ja varbavaheid ei tohi unustada. Sisseäärimine takistab naha lõhenemist ja kulumist. Terve nahk on pehme ja võimaldab igasugused liikumistegevused kehale. Õlitatud nahk omandab ka ilusa pruuni värvuse ja ühtlasi kaitseb keha.

Kuidas olla päikese käes.

On kerge tõendada, et nii tervetele kui haigetele on kasulik paigaloleku ja liikumise, valguse ja varju vaheldus. Mitte seista ühe koha peal. Mäng, võimlemine ja hingamisharjutus tõstavad päikese mõju ja hoiavad ära kahjuliku erutuse. Pärast tugevat päevitamist mõjub puu vari väga ergutavalt. Päikesevann

metsas, kus valgusekohad vahelduvad varju-kohtadega, on väga soodus. Hea vahelduse päikesevannile võimaldab vesi. Aga olgu öeldud, et liig sagedane päikese ja vee vaheldus pigem väsitab kui karastab.

P ä i k e s e m õ j u .

Nüüd vaatleme kuidas just päike mõjub tervisele. Päikesekiired satuvad nahale ja ergutavad kõiki tema osiseid, naharakke, isegi sügavamal olevaid närvikiude ja veresoone. See nahakoe liigutus mõjutab kogu organismi ja tõstab tema tegevusvõimet. Peame märkima, et kehanahk heidab mõned kiired tagasi, mõned kiired aga saavad keha pealmistesse kihtidesse neelatud ja mõned jällegi tungivad keha sisse. Lühilainelised, ultravioletsed, keemiliselt mõjuvad kiired neelatakse pealmiste naharakkude poolt ja on selleks ergutuseks, et kujuneb värvaine, nahk muutub pruuniks. Pruunustumisel on kahesugune tähtsus: esiteks see kaitseb sügavamal olevaid kudesid kahjuliku päikese mõju eest, teiseks ta muudab keemiliselt mõjuvad lühilainelised kiired soojuse mõjuliseks pikalainelisteks kiirteks, mis võivad kahju sünnitamata sügavale tungida. Soojuse mõjulised, pikalainelised, punased ja ultrapunased kiired tungivad läbi pigmentkihi organismi sügavusse, kus nad eelkõige avaldavad mõju veresoontele. Kui uurida temperatuuri, siis võib leida, et sügavamad koed on soojenenud rohkem. Keemiliste ja soojuslike kiirte koostöös seisnebki päikese mõju saladus. Soojuse kiirte mõjul laienevad naha veresoone. Juusoonete võrk nahas avab oma ruumid ja imeb nagu svamm enese vere keha sisemusest. Vere äratõmbamine sisemistest kehaosadest pealmistesse kehaosadesse tähendab soodustust vereringvoolule, südametegevuse kergendust; sellega veri pääseb takistamatult liikvele. Laienenud verekanalites nahas puutub kogu veri kokku päikese kiirtega. Mõeldagu sellele, milline hiigla mõju peab sellel olema! Vereproovimisel on tehtud kindlaks, et vere koosseisus on tõusnud värvaine hulk, samuti punaste ja valgete vereliblede hulk. Sellega on kindel, et veremoodustaja organ, luuüdi,

on ergutatud suuremale tegevusele, ja verekeha-keste eluiga on pikendatud.

Õieti terve või pikkamööda terveks saanud nahk on pruun ja ühtlasi verest läbi imbunud. Ta on tugev, paenduv ja nagu polsterdatud. Nahk peab muutuma punakaks, see ei tähenda põletust, vaid rikkalikku veresisaldust. Teiseks nahk peab muutuma pruuniks. Ainult nende kahe nähtuse juures päike saab avaldada oma täie mõju. Päikese mõju nahanärvidel kandub üle kogu keha närvidel. Kogu keha organid saavad elustatud ainevahetuses, milles õieti seisnebki kehakudede elutegevus ja millest saame jõu ja heatunde, see on tervise.

Milline on siis õieti päikese toime? Nahk on ühenduses kõigi sisenõristuse näärmetega, ja nahas ise on neid näärmeid. Päikese mõjul tekivad nahas keemilised ained, kaitseained, ravi-seerumid. Need saavad vere kaudu kantud muudesse kehaosadesse ja need hävitavad pisi-kuid. Nii võib ette kujutada, et päikese kiirte mõju tiisikuse puhul avaldub nende keemiliste kaitseainete kaudu. Ei saa oletada, et päikese kiired tungivad kopsu, vaid palju tõenäolisem on, et raviv nõre nahast saab kantud kopsu-kudedesse ja seal see avaldab oma parandava mõju. Päikese kiired ja sügav hingamine on pa-rim vahend tiisikuse vastu.

Päike edendab keha ainevahetust. Reumaatilistele haigustele on päike samuti kasuks.

Päikese mõjul tekivad meie kehas vitamiinid, mida meie keha nii väga vajab. Vitamiinide puudusest tekivad mitmed haigused. Üks tuntumaid on lastel rahhiit ehk inglishaigus. Me võime päikese abil lastele paranemise võimaldada.

Nii on palju ja palju hädasid, mida päikese abil võib parandada. Päike annab kosutuse haigetele ja karastuse tervetele.

Igähele muidugi ei ole päike soovitatav. Kui keha on liig nõrk, et ta ei kannata päikese poolt tekitatud erutust, siis tuleb otsesest päikesevalgusest loobuda või temaga pikkamööda harjuda. Kehvema tervisega inimesed peaksid küll arsti käest nõu küsima päikes kasutamiseks.

Dr. A. B.

Lihaste haigusi

Uhes varem as numbris vaatlusime liigeste haigusi ja nende ravimist. Seekord tahame kõ-nelda lihaste haigustest.

Lihaste haigusi tunneme kahte vormi: 1) traumaatilised ja 2) reumaatilised.

Traumaatiliste lihasehaiguste põhju-seks võib olla mõni väline ärritus, nagu löök,

pigistus, ühekordne või korduv lihase või lihase-grupi ülepingutus töö juures, kus kasutatakse ainult teatud lihased. Verevaesus soodustab haiguse tekkimist, kuna selle tagajärjel lihased alatoidetakse ja nii kergesti haigestuvad.

Reumaatiline lihasehaigus, ehk nagu seda harilikult hüütakse lihase-reumatism, tekib järgmistel põhjustel: külmetus, temperatuuri kõi-

See vorm on sagedam. Ka siin on sooja tarvitamine tähtis, kuid veel olulisem on massaaž, mis infiltreeritud kohtadel võib olla üsna tugev, ja liigutused. Haigestunud lihased on kalduvad kokku tõmbuma, ning liigutused peavad töötama selle vastu.

Kuklal esinevad mõningad reumaatilised haigusnähtused.

Kuklavalu järelevaatusel selgub, et musklid on põletikus. Närvid, mis neist paistetanud musklitest läbi lähevad, pigistatakse kokku ja selle tõttu tekibki valu. Ilmamuutuse ja ülepingutuste juures halveneb seisukord. Harilikult esinevad valud mõlemal peapoolel. On ka juhtumeid, kus valud esinevad ainult ühel poolel, ja siis vahetatakse haigus vahest ära migreeniga, mis aga on teine haigus. Kui aga esineb infiltratsioon, s. o. lihastes kõvad kohad, siis selle põhjal võib haigust kergemini kindlaks määrata.

Ravi: Soojus ja massaaž.

Torticollis rheumaticus. Seda haigust iseloomustab pea viltune seisak. Põhjuseks on kaela ühe poole lihaste kokkutõmbus. See on tingitud osalt sellest, et haiged lihased on pingutatud, kuid ka sellest, et naaberlihased tõmbuvad kokku, et sel teel hoida ja kaitsta haigeid valusaid lihaseid.

Ravi juures tuleb eelkõige pingutatud olek kaotada, ennast lödvaks teha, alles siis võib olla massaaž tagajärjerikas.

Mitte iga torticollis ei olene lihaste haigestumiset; põhjuseks võivad ka olla närvi, selgroo, kurgu j. t. haigused, kuid reumaatiline vorm esineb kõige sagedamini.

Kui musklid on nõrgestatud kroonilise alkoholismi, või mõne nakkushaiguse, või ka ülepingutuse tagajärjel, või mõne lihasegrupi halva toitumise juures veresoonte laienemisel, siis tekib vahest musklibenenemine. Tuntud on n.-n lendava — äkiline ristluuvalu. See tekib liig kaua kummargile olles või kummardudes rasket asja tõstes. Äkki hakkab terav valu nimme alal. Katse võtta teist seisakut toob esile valu.

Ravi: Haige asetatakse asendisse, kus tal on kõige vähem valu, ja siis antakse talle rahustav massaaž kuni pingsus on kadunud. See koht, mis on haiguse tõttu hell ja kus esineb infiltratsioon, masseeritakse tugevamini, et vere ja mahlade ringvoolu edendada. Liigutusi tehakse sel määral kui seda valud lubavad. Haige peab liikuma nii palju kui võimalik.

Nagu kirjeldatud haiguste juures tähele panna, on ravivahendiks alguses peamiselt soojus, s. o. soojad kompressid, mähised, vannid, soojaveepudelid või -kotid ja kõrgustikupäike. Peagi võib ka alata massaažiga, millel on suur tähtsus infiltratsiooni kõrvaldamises. **M. U.**

kumised, läbitõmbus, märjad riided ja niiske korter.

Nende haigusnähtuste üldtunnused on:

a) Valu, väsimustunne, mis piirdub ainult ühele kohale, ühele lihasele või lihasegrupile. Valud on tugevamad, kui inimene on täiesti rahulikult paigal või kui lihased on tugevasti või kaua tegevuses.

b) Paindumatus ja pingutustunne, eriti hommikul.

c) Piiratud liikuvus, põhjustatud lihaste pingsusest.

d) Infiltratsioon — lihastesse on kohati kogunenud laguained ja nii moodustavad kõvad kohad.

e) Baromeetria — haige on tundelik ilmamuutuste vastu.

Oleme kirjeldanud tähtsamaid lihaste haigusi üldjoontes. Vaatleme nüüd neid lihaseid, mis haigestuvad sagedamini.

Traumaatiline lumbago tekib äkitselt raske kehalise töö juures kummargile olles. Haige tunneb liigutuse juures valu nimme (ristluu) alal. Ta ei või hommikul üles tõusta valu pärast, mis tekivad liigutusest.

Ravi: Haige peab lamama voodis. Talle pannakse soojad kompressid, soojavee kotid ja tehakse kerge massaaž.

Reumaatiline lumbago tekib järkjärgult. Valud ei ole nii pidevad, ka mitte nii paigalised nagu traumaatilisel juhul.

Ravi: Akuutsel vormil: haige lamab voodis, saab salitsüüli, haigusest tabatud koht hoitakse soe ja antakse massaaž. Kroonilisel vormil:

Harjutagem olema hea

Mida inimene ei kasuta, selle ta kaotab. Jumal on kõigile annud teatud võimed, mis me peame suurendama harjutamise teel.

Kui olete olnud haigena pikem aeg voodis, siis te taete küll, kui raske on algul kõndida ja isegi püsti seista. Jalad on jäänud nii nõrgaks, et vaevalt seisame neil. Sama lugu on ka meie peajuga. Kui me iialgi ei uuri midagi, ei loe raamatuid ega kuula kõnesid, siis meie mõttevõim ei arene ega kasva. Selleks te lähetegi kooli, et arendada ennast.

Teie tunnete Kristuse tähendamissõna talentidest. Mees, kes kauples temale usaldatud talentidega, selle talendid paljuesid, aga see mees, kes mattis temale kasutada antud talendid maha, see leidis pea, et need olid jäänud samadeks, kui need olid algul, ja hiljem ta jäi oma laiskuse pärast neistki ilma.

On imetlusväärt, mis võidakse teha harilikkude annetega, kui neid hoolikalt kasutatakse. Harjutades oma muskleid te kasvate terveks ja tugevaks. Kui te harjutate hoolikalt oma silmi, kõrvu ja peaju, kasutades kõiki sellekohaseid võimalusi, siis teie arenemisvõimalustel ei ole piiri. Mõtelgem suurtele meestele ja naistele, kes on teostanud suurt maailmas. Kaugelt suurem osa neist olid oma lapsepõlves samasugused harilikud lapsed kui teiegi. See, mis neid elus edasi aitas, oli edasipüüdmine ja oma talentide õieti kasutamine. See tegi neid selleks, kes nad olid.

Kuid on olemas midagi veel tähtsat, mis me ei tohi unustada, mis, kui seda õieti kasutame, toob meile arvatuid õnnistusi. Ma mõtlen siin vaimulikule nägemisvõimele. Mõni nimetab seda „südametunnistuseks“, kuid see on rohkem kui see. See on soov olla hea, igatsus elada Jumala meele järele, olla huvitatud taevastest asjadest ja mõista, mis Jumal meilt soovib.

See and on igal inimesel. Mõned harjutavad seda nii hoolikalt, et nad arendavad endas õilsa iseloomu. Ja teised, kes iialgi ei harjuta ega kasuta vaimulikku nägemisvõimet, ei märkagi igatsust headuse järele enne, kui neil osu-

Liivas olla on nit huvitav ...

tub juba raskeks vahet teha hea ja kurja, õiguse ja ülekohtu vahel. Et nad ei harjuta end selles, siis see võime kaob neil ära.

Te vast küsite: kuidas on võimalik arendada seda annet? See on väga lihtne. Tuleb lugeda pühakirja, kõneleda Jumalaga palves ja jutustada tema armastusest teistele. Nõnda toimides te leiate peagi, et teie vaimulik nägemisvõime tugeneb. Siis teil ei osutu raskeks teha vahet hea ja kurja vahel. Teile selgub ikka enam Jumala headus teie ja maailma vastu, ja mida Jumal ootab teilt. Jumal on annud kõigile võimaluse kasvada headuses ja olla õnnelik. Kasutame temast antud võimeid õieti, ehk muidu kaotame õige elutee tundmise ja ebaõiged harjumused võtavad meis lõplikult ülevõimu. Suurim väärtus on õiguse ja headuse tundmine. See teeb meid õieti tubliks, targaks ja kasulikuks inimeseks. Seepärast harjutagem olema õiglane ja hea.

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetus ja talitus Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. A. Eesti Liidu väljaanne. Tellimine kõigist postiasutustest. Tellimishind aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kr. 10 s., üksiknumber 20 senti.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2.
Ilmunud 18. juulil 1938.